

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІКИ**

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Спеціальність 6.020102 Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Київ 2016

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
 ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
 КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІКИ

ПРЕРОКТОР
 НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ ТА
 НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ
 Б. Жильцов
 20 16 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
 ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Спеціальність 6.020102 Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія
 перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Київ 2016

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
 Ідентифікаційний код 02156554
 Начальник відділу
 моніторингу якості освіти
 Програма № 2634
 (підпис) _____ (підпис, дата)
 « » 20 16 р.

Робоча програма «Основи наукових досліджень» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти, галузі знань 0201 Культура; напряму підготовки 6.020102 Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія, 2016. – 21 с.

Укладач:

Мельниченко Ольга Володимирівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка;

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та історії педагогіки
Протокол від “07” вересня 2016 року №1.

Завідувач кафедри Хоружа Людмила Леонідівна

 (Хоружа Л. Л.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
“ 07 ” вересня 20 16 року

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	5
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	8
II. Тематичний план навчальної дисципліни	9
III. Програма	
<i>Змістовий модуль I. Логіка і методи проведення наукового дослідження</i>	10
<i>Змістовий модуль II. Особливості проведення студентського наукового дослідження у вищій школі</i>	10
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Основи наукових досліджень»	12
V. Плани семінарських занять	13
VI. Завдання для самостійної роботи	14
Карта самостійної роботи студента	16
VII. Система поточного та підсумкового контролю	16
VIII. Методи навчання	18
IX. Методичне забезпечення курсу	19
X. Питання для самоперевірки	19
XI. Рекомендована література	
Основна	19
Додаткова	20

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Основи наукових досліджень» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою теорії та історії педагогіки на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для напрямів підготовки «Психологія», «Практична психологія» та «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія» денної форми навчання. Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про Перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями та спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра».

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Основи наукових досліджень», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

«Основи наукових досліджень» є складовою частиною дисциплін психолого-педагогічного циклу нормативного блоку. Її вивчення передбачає розв'язання низки *завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації*, зокрема: опанування системою знань про типи досліджень, логіку, основні елементи, етапи, методи наукових та науково-педагогічних досліджень.

Мета вивчення курсу: розкрити закономірності проведення наукових та науково-педагогічних досліджень, методику проведення, аналізу та обробки результатів, сформувані у студентів цілісну систему знань про науково-дослідну роботу.

Завдання курсу:

- сформувані в студентів цілісну систему знань про наукові дослідження, особливості їх проведення;
- забезпечити оволодіння студентами основами методології та методики наукового педагогічного дослідження;
- надати уявлення про різноманіття методів організації та проведення наукових та науково-педагогічних досліджень;
- забезпечити оволодіння майбутніми учителями вміннями здійснювати науково-пошукову діяльність, розвивати свій творчий потенціал;
- розкрити специфічні ознаки, притаманні проведенню наукових досліджень у вищій школі;
- сформувані у майбутніх педагогів цілісну наукову картину світу, професійний педагогічний світогляд.

У процесі вивчення курсу важливо зосередити увагу на *засвоєнні знань* із таких питань: логіка та методи наукового дослідження.

Підвищенню ефективності семінарських занять сприятиме передбачене програмою виконання навчально-дослідницьких завдань, зокрема підготовка наукової статті, складання тез, анотацій до наукової статті, підготовка схеми курсового дослідження.

В результаті засвоєння дисципліни «*Основи наукових досліджень*» студент має володіти наступними *компетентностями*:

а) загальні:

- усвідомлення цілісності та єдності об'єктивної картини світу;
- вміння аналізувати, критично оцінювати явища об'єктивної реальності, повсякденного, професійного життя, адекватно оцінювати власну світоглядну позицію;
- навички застосування науково-дослідних методів у професійній діяльності та повсякденному житті;
- знання про сутність, структуру і зміст наукових досліджень, пошук джерел та засобів отримання інформації
- вміння аналізувати сучасні наукові професійні концепції;

б) фахові (базові):

- знання закономірностей науково-дослідної роботи у професійній діяльності;
- здатність застосовувати набуті знання у практичній діяльності;
- вміння розробляти поетапний план наукового дослідження;
- здатність генерувати нові ідеї (творчість);

в) фахові спеціальні:

- здатність до реалізації результатів наукового дослідження у професійній діяльності;
- здатність до рефлексії власної науково-дослідної роботи.

В результаті засвоєння дисципліни «Основи наукових досліджень» студент має демонструвати наступні результати навчання:

знати:

- суть і особливості фундаментальних та прикладних наукових досліджень;
- принципи, логічну структуру, основні елементи та етапи дослідження;
- методи організації та проведення наукових досліджень;
- форми, види та методи організації науково-дослідницької роботи студентів;
- загальну характеристику, вимоги до оформлення та захисту курсової роботи;
- особливості написання та оцінювання дипломної роботи.

уміти:

- обирати (пропонувати, формулювати) тему наукового (науково-педагогічного) дослідження;
- формулювати об'єкт, предмет, мету, завдання, гіпотезу дослідження;

- підбирати комплекс оптимальних методів для здійснення дослідження;
- користуватися методами соціометрії, математичного аналізу для обробки результатів дослідження.

володіти:

- понятійним апаратом та методами наукових досліджень;
- навичками здійснення науково-педагогічного дослідження у вигляді курсової роботи.

- навичками опрацювання наукової літератури щодо методів науково-педагогічних досліджень та здійснення дослідження серед своїх колег-студентів із використанням окремих методів наукових досліджень: анкетування, тестування, вивчення продуктів діяльності.

- навичками підготовки наукових повідомлень та написання наукових статей.

Викладання дисципліни «основи наукових досліджень» передбачає наступні форми організації навчального процесу: лекції, семінарські заняття, самостійна робота студентів, модульний контроль, індивідуально-дослідна робота.

Специфікою вивчення курсу є проведення тренінгових занять, рольових ігор, презентацій тощо, під час яких студенти оволодівають вміннями і навичками здійснення наукової діяльності.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 108, з них: 16 год. – лекції, 12 год. – семінарські заняття, 46 год. – самостійна робота, 4 год. – модульний контроль, 30 год. – семестровий контроль.

Вивчення бакалаврами спеціальності «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія» навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» завершується складанням іспиту.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: логіка та методи наукового дослідження, основні етапи науково-педагогічного дослідження, його особливості.

<p>Курс: підготовка (бакалаврів)</p>	<p>Напря́м, галузь знань, освітній рівень</p>	<p>Характеристика навчальної дисципліни</p>
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>3 кредити</i> Змістові модулі: <i>2 модулі</i> Загальний обсяг дисципліни (години): <i>108 годин</i> Тижневих годин: <i>2 години</i></p>	<p><i>Галузь знань</i> 0201 Культура</p> <p><i>Спеціальність</i> 6.020102 Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія</p> <p>перший (бакалаврський) рівень освіти</p>	<p>Нормативна Рік підготовки: 3 Семестр: 5</p> <p>Аудиторні заняття: 32 <i>години</i>, з них: Лекції (теоретична підготовка): <i>16 годин</i> Семінарські заняття: <i>12 годин</i></p> <p>Модульні роботи: <i>4 години</i> Самостійна робота: <i>46 години</i> <i>Іспит – 30 годин</i></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Години					
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Самост.робота	Модульн. контроль
1.	Вступ. Загальна характеристика наукових досліджень	16	7	4	2	12	1
2.	Методи наукових досліджень	21	9	4	4	12	1
Разом		39	14	8	6	23	2
3.	Наукова робота студентів. Підготовка кваліфікаційної роботи	21	9	4	4	11	1
4.	Особливості написання наукових статей та тез	19	7	4	2	11	1
Разом		39	14	8	6	23	2
Семестровий контроль (Іспит)		30					
Разом за навчальним планом		108	28	16	12	46	4

ІІІ. ПРОГРАМА ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І ЛОГІКА І МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Лекція 1, 2. ВСТУП. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ (4 год.)

Вступ. Наукові дослідження: суть, особливості. Фундаментальні і прикладні наукові дослідження. Характерні риси та критерії ефективності наукових досліджень. Вимоги до результатів наукових досліджень. Стратегія оновлення освіти. Типи досліджень. Характеристика психолого-педагогічних досліджень. Теоретичні основи та проблематика сучасних психолого-педагогічних досліджень. Дослідницькі проблеми. Джерела та умови дослідницьких пошуків.

Основні поняття теми: наукові дослідження, фундаментальні дослідження, неоднозначність протікання дослідження, неповторність, об'єктивні висновки, суспільна активність, достовірність, наукова об'єктивність, доступність висновків, наукові дослідження, психолого-педагогічні дослідження, методологічні проблеми, теоретичні проблеми, прикладні проблеми.

Семінар 1. Логіка та методологія наукового дослідження (2 год.)

Лекція 3, 4. МЕТОДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ (4 год.)

Методологія: суть, рівні. Компоненти методологічних рівнів.

Принципи досліджень. Логічна структура досліджень. Основні елементи дослідження. Етапи дослідження. Аналіз і оформлення результатів дослідження. Методи організації досліджень. Методи наукових досліджень: методи вивчення науково-теоретичних джерел; методи вивчення педагогічного процесу в природних умовах; методи вивчення педагогічного процесу в спеціально змінених умовах; теоретичні методи дослідження; методи обробки результатів дослідження. Вимір в педагогіці, вимірні шкали.

Основні поняття теми: методологія, методологічні основи, проблема дослідження, об'єкт дослідження, предмет дослідження, мета дослідження, гіпотеза дослідження, завдання дослідження, наукові дослідження, психолого-педагогічні дослідження, методологічні проблеми, теоретичні проблеми, прикладні проблеми.

Семінар 2, 3 Методи наукових досліджень (4 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Лекція 5, 6. НАУКОВА РОБОТА СТУДЕНТІВ. ПІДГОТОВКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ (4 год.)

Наукова робота студентів – важливий чинник ефективності професійної підготовки фахівців з вищою освітою. Системність в організації науково-дослідницької роботи студентів. Форми і види, методи організації науково-дослідницької роботи студентів. Загальна характеристика курсової роботи. Керівництво курсовою роботою. Вимоги до

змісту та оформлення. Підготовка до захисту і захист курсової роботи. Особливості оцінювання.

Основні поняття теми: аудиторна робота, індивідуальна робота, науково-дослідницька робота, наукова проблемна група, науково-практична конференція, науковий пошук, курсова робота, кваліфікаційна робота, дипломна робота, магістерська робота.

Семінар 4, 5. Особливості підготовки кваліфікаційної роботи (4 год.).

Лекція 7, 8. ОСОБЛИВОСТІ НАПИСАННЯ НАУКОВИХ СТАТЕЙ ТА ТЕЗ. (4 год.)

Вимоги до написання тез наукових конференцій та статей, до фахових видань, затверджених переліками ВАК України.

Основні поняття теми: фахові видання, Вища атестаційна комісія України, постановка проблеми, курсова робота, етапи виконання, понятійно-категоріальний апарат, рецензування, актуальність теми, об'єкт, предмет, мета, завдання, методи, організація та проведення дослідження, теоретичне та практичне значення, структура.

Семінар 6. Вимоги до написання тез наукових конференцій та статей (2 год.).

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Основи наукових досліджень»

Разом **108 год**: лекції – 16 год., семінарські заняття – 12 год., індивідуальна робота – 4 год., самостійна робота – 46 год., модульний контроль – 4 год., підсумковий контроль (іспит)- 30 год.

Тиждень	I	II	III	IV
Модулі	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
Назва модуля	Логіка і методика проведення наукових досліджень		Особливості проведення студентського наукового дослідження у вищій школі	
Кількість балів за модуль	77		77	
Лекції	4 год. (2 бали)	4 год. (2 бали)	4 год. (2 бали)	4 год. (2 бали)
Теми лекцій	Вступ. Загальна характеристика наукових досліджень	Методи наукових досліджень	Наукова робота студентів Підготовка курсової роботи	Особливості написання наукових статей та тез
Семінари	2 год. (11 балів)	4 год. (22 бали)	4 год. (22 бал)	2 год. (11 бал)
Теми семінарських занять	Логіка та методологія наукового дослідження	Методи наукових досліджень	Особливості підготовки курсової роботи	Вимоги до написання тез наукових конференцій та статей
Самост. робота	5	5+5	5+5	5
Поточний контроль	25 балів		25 балів	
Підсумковий контроль	Іспит (40 балів)			

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
Змістовий модуль I
ЛОГІКА І МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Семінар 1

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Наукові дослідження: сутність та особливості.

2. Методологія наукового дослідження. Рівні методології та їх компоненти.

Співвідношення методології, теорії і практики.

3. Принципи організації досліджень, їх сутність та особливості.

4. Характерні риси наукового дослідження та критерії ефективності наукових досліджень. Вимоги до наукового дослідження.

5. Логічна структура наукового дослідження. Основні етапи наукового дослідження.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література

Основна: [1-7] Додаткова: [2] [3] [4] [7] [8]

Семінар 2,3.

Тема: Методи наукових досліджень (4 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Методи вивчення науково-теоретичних джерел: конспектування, реферування, анотування, цитування та ін.

2. Методи вивчення досліджуваного процесу в природних умовах: спостереження, бесіда, анкетування, тестування, інтерв'ювання та ін.

3. Методи вивчення досліджуваного процесу в спеціально змінених умовах: педагогічний експеримент, метод перевірки достовірності результатів дослідження.

4. Теоретичні методи: порівняльно-історичний аналіз, індукція, дедукція, моделювання та ін.

5. Методи обробки результатів дослідження: методи якісного аналізу, методи кількісного аналізу.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література

Основна: [1-7] Додаткова: [2] [3] [4] [7] [8]

Змістовий модуль II ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Семінар 4,5.

**Тема: Організація наукової роботи студентів у вищих навчальних закладах.
Особливості підготовки курсової роботи (4 год.)**

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Характеристика кваліфікаційних робіт.
2. Вимоги до змісту та оформлення кваліфікаційних робіт.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Підсумковий модульний контроль.

Рекомендована література

Основна: [2] [3] Додаткова: [2] [3]

Семінар 6.

Тема: Вимоги до написання тез наукових конференцій та статей (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Форми і види організації науково-дослідницької роботи студентів
2. Характеристика тез наукових конференцій та статей.
3. Вимоги до місту та оформлення тез наукових конференцій та статей.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література

Основна: [1] [2] [3] [4]

Додаткова: [3-6]

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I.

ЛОГІКА ТА МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема 1. Вступ. Загальна характеристика наукового дослідження (12 год.)

1. Підготуйте такі теоретичні питання: Характеристика наукового дослідження. Види наукових досліджень. Риси наукового дослідження. Критерії ефективності наукових досліджень. Вимоги до результатів наукового дослідження. Типи досліджень. Загальна характеристика психолого-педагогічних досліджень. Специфіка філологічних досліджень. Теоретичні основи та проблематика сучасних психолого-педагогічних та філологічних досліджень. Методологічні, теоретичні та прикладні проблеми досліджень.
2. Виокремить та проаналізуйте спільні та відмінні риси між психолого-педагогічними та філологічними дослідженнями (порівняльна таблиця).
3. Складіть перелік наукових установ України та світу, які розробляють проблеми

відповідно до вашого напрямку підготовки.

4. На основі аналізу тематики авторефератів дисертацій та публікацій у фахових виданнях складіть перелік (не менше 10) актуальних наукових проблем сьогодення.

5. Проаналізуйте наукове дослідження відповідно до напрямку підготовки на дотримання таких вимог: сучасність та актуальність обраної теми, наукова новизна, теоретична і практична значущість, наукова об'єктивність та достовірність, доступність висновків і рекомендацій для використання їх в практичній діяльності та для подальших наукових досліджень.

Тема 2. Методи наукових досліджень (теоретичні та емпіричні)(12 год.)

1. Підготуйте такі теоретичні питання: Методологія: сутність, ознаки. Рівні методології, компоненти методологічних рівнів. Принципи науково-педагогічного та філологічного дослідження. Логічна структура наукового дослідження, основні етапи. Методи організації досліджень. Методи вивчення науково-теоретичних джерел: конспектування, реферування, анотування, цитування та ін. Методи вивчення педагогічного процесу в природних умовах: спостереження, бесіда, анкетування, тестування, інтерв'ювання та ін. Методи вивчення педагогічного процесу в спеціально змінених умовах: педагогічний експеримент, метод перевірки достовірності результатів дослідження. Теоретичні методи: порівняльно-історичний аналіз, індукція, дедукція, моделювання та ін. Методи обробки результатів дослідження: методи якісного аналізу, методи кількісного аналізу. Методологія філологічних досліджень. Специфіка методів.

2. Здійсніть критичний аналіз відбору (наукове обґрунтування, відповідність темі, меті, завданням, сучасному рівню розвитку методології, вимогам та принципам тощо) методів дослідження у роботах сучасних науковців (відповідно фаху).

3. Оберіть тему наукового дослідження, окресліть етапи та елементи. Тематика може бути як психолого-педагогічного, так і фахового напрямку. До обраної тематики дослідження доберіть методи дослідження. Обґрунтуйте вибір кожного методу.

4. Укладіть питання бесіди з відомим науковцем(відповідно до фаху)

5. Підготуйте анкету, проведіть опитування(24 респонденти), здійсніть статистичний аналіз отриманих результатів

Змістовий модуль II.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Тема 3. Підготовка кваліфікаційних робіт (11 год.)

1. Згідно з вимогами, підготуйте Вступ до курсової роботи з обраної чи запропонованої теми.

2. Складіть список наукових джерел з теми курсової роботи.

Тема 4. Особливості написання наукових статей та тез (11 год.)

1. Складіть перелік студентських, всеукраїнських, міжнародних конференцій (відповідно до фаху), окресліть їх проблематику, тематику секційних засідань, термін проведення, умови участі.

2. Підготуйте анотації на наукові статті (не менше 5-ти).

3. Проаналізуйте відповідність змісту та структури наукових статей та тез вимогам ВАК України.

4. Згідно з вимогами підготуйте виступ до курсової роботи з обраної чи

запропонованої теми.

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи студентами, подано у вигляді табл. 6.1.

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (семестр)
Змістовий модуль I. ЛОГІКА І МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ			
Тема 1. Загальна характеристика наукових досліджень (12 год.)	Семінарське заняття, ПМК	13	5
Тема 2. Методологія педагогіки Методи наукових досліджень(12 год.)	Семінарське заняття, ПМК	20	5
Змістовий модуль II. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ			
Тема 3. Наукова робота студентів. Підготовка курсової роботи (11 год.)	Семінарське заняття, ПМК	20	5
Тема 4. Особливості написання наукових статей та тез (11 год.)	Семінарське заняття, ПМК	13	5
Разом: 36 год.		Разом: 66 балів	

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів з дисципліни «Основи наукових досліджень» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій	12
2.	Семінарські заняття	66
3.	Самостійна робота	30
4.	Модульний контроль	50
5.	Іспит	40
Підсумковий рейтинговий бал		198
Коефіцієнт розрахунку		3,3

Розрахунок балів подано з урахуванням можливості студенту взяти участь в обговоренні визначених програмою питань семінарських занять з навчальної дисципліни не менше ніж 80 % із запрограмованих навчальних занять.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** тестування та підсумкове письмове тестування, **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 74	«задовільно»	ED
75 – 89	«добре»	CB
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу. Реферативні дослідження, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях (див. п. «Захист творчих проєктів»). У таблиці 8.4 представлено розподіл балів, що присвоюються студентам під час вивчення дисципліни «Основи наукових досліджень».

Таблиця 8.4

Розподіл балів, що присвоюються студентам				Самостійна робота	Модульний контроль	Іспит
ЗМІСТОВІ МОДУЛІ (семінари, самостійна робота)						
ЗМ 1		ЗМ 2				
Т1	Т 2	Т3	Т 4			
13	24	24	13	30	50	30

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

• *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

• *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

• *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

ІХ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- засоби підсумкового контролю (комплект друкованих тестових завдань для проміжного та підсумкового контролю, екзаменаційні білети).

X. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

1. Суть наукового дослідження, особливості, характерні риси.
2. Критерії ефективності, вимоги до результатів наукових досліджень.
3. Фундаментальні і прикладні наукові дослідження: загальна характеристика.
4. Стратегія оновлення освіти.
5. Психолого-педагогічні дослідження: характеристика, особливості, умови проведення.
6. Філологічні дослідження: характеристика, особливості, умови проведення.
7. Комплексний характер дослідження педагогічних явищ.
8. Етапи та основні елементи науково-педагогічного дослідження.
9. Теоретичні основи та проблематики сучасних психолого-педагогічних та філологічних досліджень.
10. Методологія педагогіки: суть, рівні.
11. Компоненти методологічних рівнів.
12. Аналіз і оформлення результатів дослідження.
13. Методи організації дослідження.
14. Методи наукових досліджень. Класифікація. Характеристика методів.
15. Місце науково-дослідницької роботи в системі професійної підготовки.
16. Форми та види організації науково-дослідницької роботи студентів.
17. Методи науково-дослідницької роботи.
18. Суть тестових методів дослідження.
19. Особливості написання наукових статей та тез.
20. Вимоги до написання курсових, дипломних, магістерських робіт.

XII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Закон про наукову і науково-технічну діяльність/ – Відомості Верховної Ради. – 2016. - №2. - с.25.
2. Закон про Вищу освіту/ – Відомості Верховної Ради. – 2014. -№3. – с.30.
3. *Загвязинский В.И., Атаханов Р.* Методология и методы психолого-педагогического исследования: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений – М.: Издательский центр «Академия», 2006. – 208 с.
4. *Кузьмінський А.І.* Педагогіка вищої школи. – К., 2005.
5. *Філіпенко А.С.* Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2005. – 208 с.
6. *Фіцула М.М.* Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. – К.: «Академія», 2001. – 528 с.

7. *Фіцула М.М.* Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – К.: «Академвидав», 2006.
8. *Цехмістрова Г.С.* Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2009. – 240 с.
9. *Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М.* Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. – К.: Знання, 2010. – 310 с.

Додаткова:

1. *Белухин Д.А.* Становление профессионала и рождение профессионализма. Учебное пособие. – М., 2006. – 128 с.
2. *Бобрицька В.І.* Професійна підготовка майбутнього вчителя в реаліях процесу реформування вищої освіти // Наук. записки: НПУ ім. М.П. Драгоманова. – 2005. – № 59. – С. 14-24.
3. *Бобрицька В.І.* Технологія формування інноваційного освітнього середовища у вищому педагогічному навчальному закладі // Вища освіта України. – Додаток 3 (т.7). – 2007 р. – Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору: моніторинг якості освіти». – К.: «Гнозис», 2007. – С. 194-201.
4. *Болонська декларація* // www.mon.gov.ua/education/higher/bolon/
5. Загальні відомості про вищу освіту в Україні // www.mon.gov.ua/education/higher/higher
6. *Радько М.М. та ін.* Науково-дослідна робота у фізичній культурі і спорті (підручник). – Чернівці, 2004. – 156 с.
7. Теоретичні основи педагогіки: Курс лекцій. Підручник для студентів / Під ред. Вишневського О. – Дрогобич: Відродження, 2001. – 268 с.

Робоча програма навчального курсу

«ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Укладач:

Мельниченко Ольга Володимирівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка